

ISSN 1609-1825 (PRINT)

ISSN 2710-3382 (ONLINE)

УНИВЕРСИТЕТ ЕҢБЕКТЕРІ

ТРУДЫ УНИВЕРСИТЕТА

№4 2022

- ◆ Машиностроение. Металлургия
- ◆ Геотехнологии. Безопасность жизнедеятельности
- ◆ Строительство. Транспорт
- ◆ Педагогика высшей школы. Экономика
- ◆ Энергетика. Автоматика. ИКТ

республикалық
журналы

республиканский
журнал

УНИВЕРСИТЕТ
ЕҢБЕКТЕРІ
ТРУДЫ
УНИВЕРСИТЕТА

4 (89)
2022

2000 жылдан бастап шығарылады
Мерзімділігі жылына 4 рет

Издается с 2000 года
Периодичность 4 раза в год

Журнал Қазақстан Республикасы Ақпарат және қоғамдық даму министрлігінің жанындағы Ақпарат комитетінде тіркелген (қайта есепке алу куәлігі № KZ63VPY00044097 15.12.2021 ж.)

Журнал зарегистрирован в Комитете информации при Министерстве информации и общественно-го развития Республики Казахстан (свидетельство о перерегистрации № KZ63VPY00044097 от 15.12.2021 г.)

МЕНШІК ИЕСІ

«Әбілқас Сағынов атындағы Қарағанды техникалық университеті» коммерциялық емес акционерлік қоғамы (Қарағанды қаласы)

СОБСТВЕННИК

Некоммерческое акционерное общество «Қарагандинский технический университет имени Абылкаса Сагинова» (г. Караганда)

Главный редактор

Ю.Н. Пак

д-р техн. наук, профессор

DOSPAYEV M., KAKENOV K., DOSPAYEV D., YESSENBAYEVA G., ZHINOVA Ye. Complex Oxidized Copper Ore Electrochemical Sulfidization Using Elemental Sulfur.....	110
РАЗДЕЛ 2. ГЕОТЕХНОЛОГИИ. БЕЗОПАСНОСТЬ ЖИЗНЕДЕЯТЕЛЬНОСТИ	116
КУДРЯВЦЕВ С.С., ЖОРАБЕК А.А. Химиялық қауіпті объектілердің қызметін реттейтін нормативтік-құқықтық база	116
МЕДЕУБАЕВ Н.А., МАКАШЕВ Б.К., ЖОЛМАГАМБЕТОВ Н.Р., МҰСҰЛМАНБЕКОВ М.Н. Құрылыс кәсіпорындарында технологиялық процестердің қауіпсіздігін арттыру бойынша ұсыныстарды талдау және әзірлеу	122
ГАБАЙДУЛЛИН Р.И., АЛЬЖАНОВ Р.Х. Безопасная технология внешнего отвалообразования при открытой разработке месторождений сульфидных руд	128
АРТЫКБАЕВ Д.Ж., БАЙБОЛОВ К.С., РАСУЛОВ Р.Х., КЕРИМОВА А.И. Вибрационные воздействия на лессовые грунты	134
РЫМҚҰЛОВА А.Б., ХАННАНОВ Р.Р. Бұрыштық рефракцияның геокеңістіктік деректердің өлшенген мәндеріне әсерін есепке алу	138
ЕРМУХАНОВА Н.Б., ТАШИМОВА А.А., ТАНЖАРИКОВ П.А., КЕРИМБЕКОВА З.М. Бұрғылау қалдықтары радиобелсенділігі және оған әсер ететін факторлар.....	143
БАЛПАНОВА М.Ж., ЖАРАСПАЕВ М.А., ЖИЕНБАЕВ А.Б., ТАЖИБАЕВ Д.К. Жаман-Айбат кенорнында қазу жүйесінің параметрлерін геомеханикалық негіздеу	149
ОЙЦЕВА Т.А. Глубинное строение Калба-Нарымской тектонической зоны (Восточный Казахстан)	157
VDOVKINA D., PONOMAREVA M., PONOMAREVA Ye. Dependence of the Clay Rocks Swelling on Their Geological and Physical Characteristics.....	162
АБИКЕНОВА Ә.А., БЕГИМБЕТОВА А.С., МАРТЫНЕНКО А.С., БЕЛОЕВ Х.И. Өрт сөндіру жүйелерінің тиімділігін талдау.....	168
КЕНЖЕГУЛ А.А., САДЧИКОВ А.В. Геолого-экономическая оценка промышленного значения месторождения Карашошак	175
ФРОЛОВА О.В., ЗИМАНОВСКАЯ Н.А., ОХОТЕНКО А.И., ЩЕРБАКОВ Д.А., ТЕЛЬГАРАЕВА А. Геотехнический мониторинг Николаевского карьера с применением дистанционных методов зондирования	181
ДОСЕТОВА Г.Ж., КРЯЖЕВА Т.В., ПОНОМАРЕВА М.В., ШЫНБЕРГЕНОВА К.Т. Краткий обзор геологического строения Улытау-Арганатинской структурно-формационной зоны.....	187
МИЗЕРНАЯ М.А., МИЗЕРНЫЙ А.И., АКЫЛБАЕВА А.Т., МИРОШНИКОВА А.П., JOYASHISH Th. Комплексное золотое и редкометалльное оруденение Казахстана	195
ISSAKOV B., AVDEEV L., ZHOLMAGAMBETOV N., KONAKBAYEV Ye., ZHOLMAGAMBETOV S. Regulation of the Level of Safety	203
MULLAGALIYEVA L., BAIMUKHAMETOV S., PORTNOV V., YUROV V. Methane Diffusion in a Nanometer-thick Coal Surface Layer.....	208
РАЗДЕЛ 3. СТРОИТЕЛЬСТВО. ТРАНСПОРТ	215
ЛУКПАНОВ Р.Е., ДЮСЕМБИНОВ Д.С., ЕНКЕБАЕВ С.Б., ЦЫГУЛЕВ Д.В. Определение оптимального водовязущего соотношения зольно-цементной смеси в составе бетона с применением модифицированной добавки.....	215
ОЛЕЙНИК А.И., АХМЕДОВ К.М.-О., ШАМОВ В.В., ГРАБОВЕЦ Т.Н. Некоторые модели потери устойчивости оснований фундаментов и прогрессивного обрушения многоэтажных зданий	223
AKIMBEKOVA S., ORAZOVA D., DYUSSENOVA Zh., YAKUBOVSKAYA G., OSPANOVA Zh. Ways to Manage the Quality of Nanocrete.....	230
BAIDZHANOV D., AISANOVA M., TOIMBAYEVA B., ILINA L., DIVAK L. Application of Fibrous Fillers in Cement Concrete for Road Construction	235
AKHMEDIEV S., MIKHAILOV V., TAZHENOVA G., FILIPPOVA T., ORYNTAYEVA G. Issues of Rod System Strength with Initial Camber	240

ORAZOVA D., LUKPANOV R., TLEULENOVA G., OMAROV Zh., AKIMBEKOVA S. Designing the Foundation of a Wind Power Plant in the Hydrogeological Conditions of the City of Ereymentau	245
ЕСАУЛКОВ В.С., МАХКАМОВ Х., АБИШЕВ К.К. К вопросу использования материалов с фазовым переходом в предпусковом подогревателе автомобиля	251
ISSINA B., MALYBAEV S., BEKZHANOVA S., TOKTAMYSOVA T. Automation of Production on Railway Transport.....	258
БАЛАБАЕВ О.Т., ҚАСЫМЖАНОВА А.Д., ИБАТОВ М.К., РОЖКОВ А.В. Определение основного оборудования для гидравлической системы стационарного подъемника.....	266
ГАНЮКОВ А.А., АЛТЫНБАЕВ А.Ж. Анализ силовых методов расчета разрушения грунтовых сред и обоснование нового подхода к теории резания грунта.....	274
БЕКЖАНОВА С.Е., ИСИНА Б.М., БЕЙСЕМБАЕВ Д.М. Электрондық ақпарат алмасудың халықаралық стандарты EDIFACT	280
АМАНБАЕВ С.Ш., СҮЮНБАЕВ Ш.М. Исследование работы и расчет элементов конструкций ходовой части модульного путепровода	286
РАЗДЕЛ 4. ПЕДАГОГИКА ВЫСШЕЙ ШКОЛЫ. ЭКОНОМИКА.....	294
ЖАРЫЛҒАПОВ Ж.Ж. Жоғары мектепте Қасым Аманжолов шығармашылығын оқытудың ғылыми-әдістемелік мәселелері	294
СОЙЛЕМЕЗ О., КАЛЫБЕКОВА К.С., АБИЛКАСОВ Г.М., ХАСЕН М.Ә. Педагогикалық жаңа технологиялардың білім беру жүйесіндегі тиімділігі	300
ТЛЕУГАБЫЛОВА К.С., КУСАЙНОВА М.А. Жоғары оқу орындарындағы студенттердің жаңа заманғы кәсіби тәрбие беру жағдайын талдау	306
НҰҒМАН Б.Ф., КАСИМОВА С.С. Методологическое обоснование предмета «Отечественная история»: классические подходы к инновации (бакалаврам непрофильных вузов)	312
СЕРИК М., ЖУМАГУЛОВА С.К., КОПЫЛЬЦОВ А.В. Формирование компетенций в области баз данных обучающихся информационного профиля	320
НЫҒМЕТОВА Н.Т., ТҰРСЫН А.О., ДЕРКАЧ С.А., ЖЕТПІСБАЙ Ш.А., АБИЛДАЕВА Г.Б. Жоғары оқу орнының білім беру процесіне «Qazaq тілі» веб-оқулығын енгізудің алғашқы нәтижелерін зерттеу	326
ABAYEVA N., ZHUROV V., MUSTAFINA L., SMIRNOVA G., ABAEV R. The Role of Mathematical Knowledge Development of Higher Education Students in the Formation of Critical and Analytical Thinking	332
СЕЙТАХМЕТОВА Ж.М., КУМАРҒАЖАНОВА С.К., БОБРОВ Л.К. Жоғары сынып оқушыларының цифрлық құзыреттілік моделі.....	340
КОШМАГАНБЕТОВА Ж.Б., АМАНБЕКОВА А.Е. Текущее состояние и перспективы инновационной деятельности предприятий Казахстана	346
КАЗАКОВА Г.Н., КАЗАКОВА Д.А., КАЗАКОВА М.А. Сравнительный анализ динамики и условий ипотечного кредитования в Республике Казахстан и Российской Федерации	351
SHAIKIN D. Statistical Assessment of Sweden's Innovation Ecosystem. Characterization and Analysis of the Current Situation	358
SHAMETOVA A., TAZHIBEKOVA K., BIRYUKOV V., AUYEZOVA K. On the Issue of Ensuring Kazakhstan's Energy Security within the Framework of the EAEU.....	363
АУЕЗОВА А.Т., АУЕЗОВА З.Т., НАБИЕВА М.Т. Қазақстанның шағын және орта бизнес саласында франчайзинг жүйесінің дамуы	370
ШАЙКИН Д.Н., ВАЛИЕВА М.М., АБУТАЛИПОВ Д.О., ШИНКАРЕВ И.А. Эконометрический анализ и перспективная оценка устойчивого развития региона (на примере Северо-Казахстанской области)	377
АЛПЫСБАЕВА Н.А., КОШЕБАЕВА Г.К. Анализ и перспективы развития экспортного потенциала Казахстана.....	382
DARIBEKOV S., YESKEROVA Z. Features of the Development of Agricultural Production as the Basis of the Agro-industrial Complex of the Republic of Kazakhstan	390

Ways to Manage the Quality of Nanocrete

¹*AKIMBEKOVA Samal, Master, Senior Lecturer, sammi_ok@mail.ru,
¹ORAZOVA Dinara, PhD, Associate Professor, dinarzhan_84@mail.ru,
¹DYUSSENOVA Zhenisgul, Master, Senior Lecturer, zhenisgul1@mail.ru,
¹YAKUBOVSKAYA Galina, Master, Senior Lecturer, Galina_pvl7676@mail.ru,
¹OSPAANOVA Zhulduz, Master, Senior Lecturer, zhulduz-ospan@mail.ru,
¹NCJSC «Toraighyrov University», Kazakhstan, Pavlodar, Lomov Street, 64,
 *corresponding author.

Abstract. The article presents an integrated approach to the design of the concrete composition, which contains a combination of various types of modification of the concrete mixture by introducing a hyperplasticizer based on polycarboxylate ether, as well as reinforcing fibers (anisotropic additive), activation of aggregates, binders and mixing water. It is shown how the reinforcement of concrete cement stone with fibers reduces the formation of shrinkage cracks and increases its frost resistance, and polycarboxylate nanoparticles significantly reduce the amount of water used and the hardening time of the material, making the steam treatment stage optional. The article presents the mechanism of action of the hyperplasticizer, the results of testing of samples-beams and samples-cubes at the age of 28 days. As a result of the action, polycarboxylate particles are adsorbed on the surface of cement grains, mutually repel and drive the cement mortar. With the help of this approach, a condition is created for the formation of a cement stone nanostructure of various functional actions with the help of nanoparticles already at the initial stage of mixing.

Keywords: concrete, nanotechnology, durability, concrete mix, structure, superplasticizer, fiber, concrete composition, hyperplasticizer, cement stone.

Introduction

Currently, nanotechnology in the production of concrete allows for local stimulation of chemical reactions at the molecular level, changing the properties of traditional structural materials by modifying them with nanostructures, increasing strength, water and corrosion resistance.

One of the most important in the technology of nanobeton is the directed use of the process of self-formation of cement stone (in cement concretes), launched by nanoparticles specially introduced into the composition of concrete-nanoinitiators, either containing some compounds that initiate a special growth of cement stone, or possessing stable anisotropy of electrophysical properties, also causing the directed development of cement stone during concrete maturation. Nanocrete has these or other advantages due to its special structure set at the nanoscale [1].

The structure and properties of concrete are primarily determined by the quality of the cement stone. Which, accordingly, leads to the need to form a cement stone structure that will have a high density, low water permeability, high strength, frost resistance and corrosion resistance [2].

Research methods

To improve these properties, an integrated approach to the design of the concrete composition is required, which will contain a combination

of various types of modification of the concrete mixture by introducing a hyperplasticizer based on polycarboxylate ether, as well as reinforcing fibers (anisotropic additive), activation of aggregates, binders and mixing water.

One of the ways to improve the properties of concrete is dispersed reinforcement with fibers (fiber) of various origins, such as polypropylene, steel, glass, basalt, synthetic, carbon and others. Reinforcement of concrete cement stone with fibers reduces the formation of shrinkage cracks and increases its frost resistance [3, 4].

The polycarboxylate ether-based hyperplasticizer is superior to traditional superplasticizers in reducing the amount of water, preserving workability, shrinkage, not to mention other parameters. With the help of the new technology, it is possible to create polymers for different types of cement, but this also means that each polymer structure behaves differently in different cements [5].

Scientific results

It should also be mentioned about self-compacting concrete, which does not require vibration to consolidate the composition. Its use significantly reduces energy and labor costs. The starting material containing highly dispersed polycarboxylate nanoparticles behaves like a thick liquid with a small cement-water ratio. When hardening, the swelling particles of the plasticizer prevent the formation

of voids and cracks [6]. Self-compacting concrete has another important advantage. Conventional plasticized concrete slowly sets in winter, which leads to the need for additional steam treatment of structures. Polycarboxylate nanoparticles significantly reduce the amount of water used and the hardening time of the material, making the steam treatment stage optional [7].

The mechanism of action of the hyperplasticizer is shown in Figure 1.

The mechanism of action of the new superplasticizer is that polycarboxylate particles are adsorbed on the surface of cement grains and give them a negative charge. As a result, the cement grains mutually repel and drive the cement mortar. Only a small part of the cement grain is coated with polymer and the free surface of the cement floccules are sufficient for water access and the hydration reaction. Note that the structure of polymers differ in the length of the main chain, the length of the side chains, the number of side chains and the ionic charge. Therefore, the properties of these polymers can be controlled by changing the molecular structure and

directly affecting the properties of cement stone [8].

During the experiment, a control composition and formulations were made with the joint introduction of GP «Muraplast FK 63» with polypropylene fiber.

Figures 2 and 3 show data on the study of the effect of complex administration of the above-mentioned compositions of cement stone at the age of 28 days.

It should be noted that already at the daily age of the samples, an early set of strength, acceleration of hardening of cement stone, light stripping, smooth surface and smooth edges of the samples are noticed.

After analyzing the obtained values, it was found that with the introduction of polypropylene fiber modifiers in a percentage of 0,1% (FcofM0.1) and Muraplast FK 63 – 0,5% (by weight of cement), the bending strength of the beam samples increased by 25,7%, and in a percentage of 0,2% (FcofM0.2) – by 33,3%.

As a result of the analysis of the obtained values, it was found that with the introduction of fiber in a percentage of 0,1% (FcofM0.1) and Muraplast FK 63 – 0,5% (by weight of cement), the compressive strength

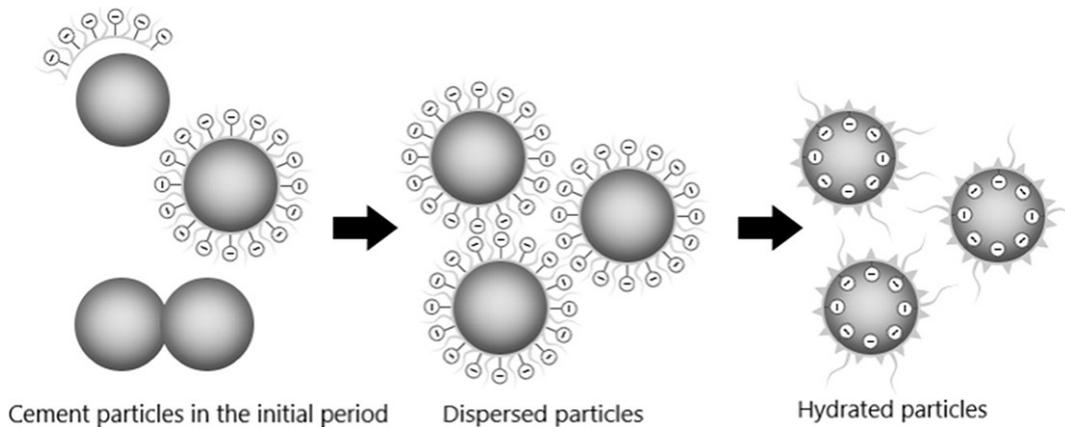

Figure 1 – Mechanism of action of polycarboxylate additive

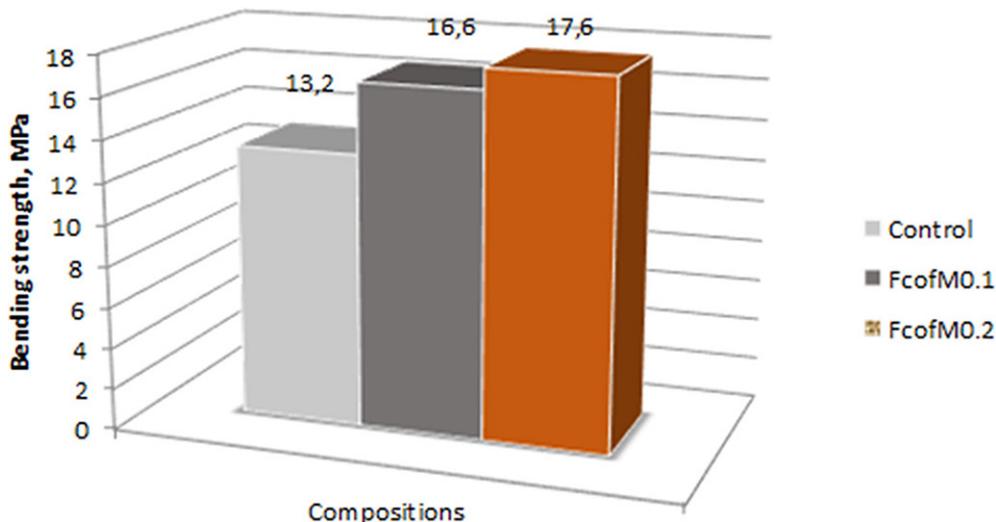

Figure 2 – Test results of beam samples at the age of 28 days

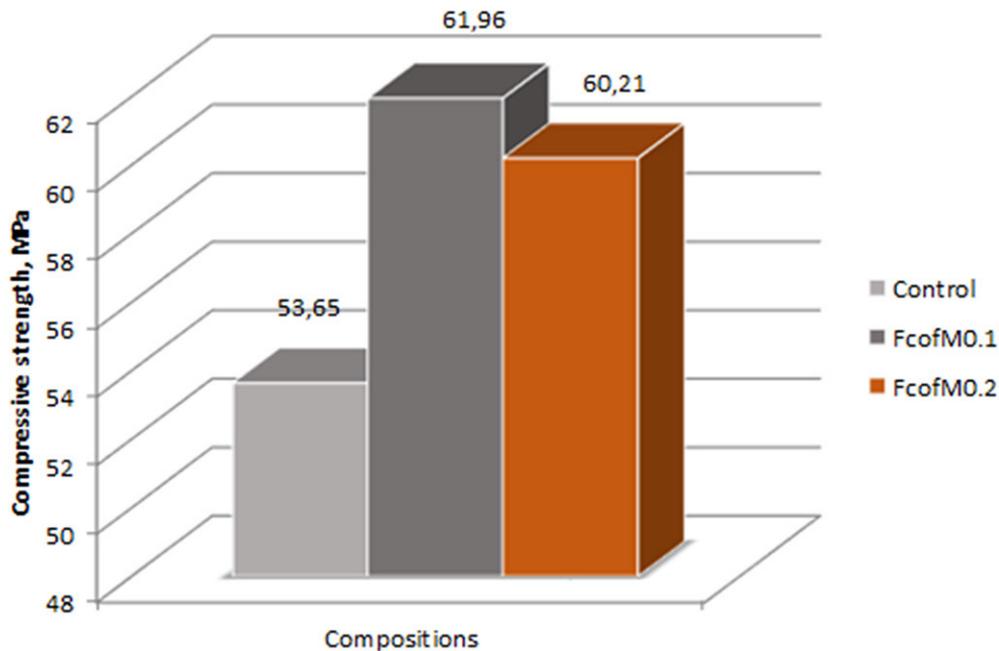

Figure 3 – Test results of cube samples at the age of 28 days

of the cube samples increased by 15,5%, and with a percentage of 0,2% (FcofM0.2) – by 12,2% [9, 10].

Conclusions

Thus, by adding polypropylene reinforcing fiber together with the «Muraplast FK63» modifier to the cement mortar, a condition is created for the formation of a cement stone nanostructure of various functional actions using nanoparticles already at the initial stage of mixing.

At a later stage, when the cement stone has hardened and begins to shrink, polypropylene fiber fibers connect the edges of the cracks, thus reducing the risk of fracture. The use of fiber makes it possible

to reduce the water separation of cement stone through effective hydration control, thereby reducing internal loads.

During the experiment, it was noted that polypropylene fiber is resistant to absolutely all chemicals that make up cement stone, to physical damage during mixing, is distributed evenly, without forming clots (when using a coffee grinder) throughout the entire volume of the composition and reinforcing it in all directions, does not lose its durability and appearance. Fiber is also compatible with any additives in cement composition and in concrete.

REFERENCES

1. Bazhenov Yu.M. Modified high-quality concrete / Yu.M. Bazhenov, V.S. Demyanova, V.I. Kalashnikov // Scientific edition. – Moscow: Publishing House of the Association of Construction Universities, 2006. – 368 p.
2. Kastornykh L.I. Additives in concrete and building mortars: an educational reference manual / L.I. Kastornykh. – 2nd ed. – Rostov n/A: Phoenix, 2007. – 221 p.
3. Belov V.V., Smirnov M.A. Innovative solutions in the technology of high-tech concrete [Electronic resource]. – access mode: <http://cdokp.tstu.tver.ru/site.services/>
4. Bazanov S.M., Toropova M.V. Self-compacting concrete is an effective tool in solving construction problems [Electronic resource]. – access mode: <http://www.бетонплюс.рф/samuplбетон.htm/>
5. GOST 24211, GOST 30459, TU 5745-013-51552155-2003. Muraplast FK 63. Hyperplasticizer for concrete, reinforced concrete and prestressed reinforced concrete structures. 2003. – 2 p.
6. Additives for concrete [Electronic resource]. – access mode: <http://www.nt-stroy.ru/dobavki-dlja-betona.html>
7. Bazhenov Yu.M. Technology of concrete. – Moscow: Publishing House of the DIA, 2011 – 491 p.
8. Kudryshova B.Ch., Akimbekova S.T. Managing the relationship between the properties of cement stone and the quality of concrete. Collection of scientific papers of the IV International Conference of schoolchildren, students, postgraduates, young scientists / Resource-efficient systems in management and control: a look into the future. T1. – Tomsk: 2015. pp. 31-35.
9. Sakanov K.T., Akimbekova S.T. Ways of nanobeton quality management. Collection of scientific papers of the IV International Conference of schoolchildren, students, postgraduates, young scientists / Resource-efficient systems in management and control: a look into the future. T1. – Tomsk: 2015. pp. 26-30.
10. Kudryakov A.I., Ushakova A.S., Totay S.T. Quality management of cement stone concrete for pavement. International collection of scientific papers / New technologies in building materials science. – Novosibirsk: 2012. pp. 97-101.

Нанобетонның сапасын басқару жолдары

- ¹*АКИМБЕКОВА Самал Тотайқызы, магистр, аға оқытушы, sammi_ok@mail.ru,
¹ОРАЗОВА Динара Казбековна, PhD, қауымдастырылған профессор, dinarzhan_84@mail.ru,
¹ДҮЙСЕНОВА Жеңісгүл Жағыпарқызы, магистр, аға оқытушы, zhenisgul1@mail.ru,
¹ЯКУБОВСКАЯ Галина Ивановна, магистр, аға оқытушы, Galina_pvl7676@mail.ru,
¹ОСПАНОВА Жұлдуз Джумагалиевна, магистр, аға оқытушы, zhulduz-ospan@mail.ru,
¹«Торайғыров университеті» КеАҚ, Қазақстан, Павлодар, Ломов көшесі, 64,

*автор-корреспондент.

Аңдатпа. Мақалада бетонның құрамын жобалауға кешенді тәсіл ұсынылған, онда поликарбонаттар эфиріне негізделген гиперпластификаторды, сондай-ақ күшейтетін талшықтарды (анизотропты қоспа), агрегаттарды, байланыстырғыштарды және суды белсендіруді енгізу арқылы бетон қоспасын түрлендірудің әртүрлі түрлерінің комбинациясы бар. Бетон цемент тасын талшықтармен нығайту шөгуді жарықтырып азайтады және оның аязға төзімділігін арттырады, ал поликарбонаттың нанобөлшектері пайдаланылған судың мөлшерін және материалдың қатаю уақытын едәуір азайтады, бұл бұмен өңдеудің қажетсіз кезеңін жасайды. Мақалада гиперпластификатордың әсер ету механизмі, 28 күндік үлгілер мен текшелерді сынаудың нәтижелері келтірілген. Әсер ету нәтижесінде поликарбонат бөлшектері цемент түйірлерінің бетіне адсорбцияланады, өзара итеріліп, цемент ерітіндісін қозғалысқа келтіреді. Осы тәсілдің көмегімен араластырудың бастапқы кезеңінде нанобөлшектерді қолдана отырып, әртүрлі функционалды әрекеттегі цемент тасының наноқұрылымын қалыптастыру үшін жағдай жасалады.

Кілт сөздер: бетон, нанотехнология, беріктік, бетон қоспасы, құрылым, суперпластификатор, талшық, бетонның құрамы, гиперпластификатор, цемент тасы.

Способы управления качеством нанобетона

- ¹*АКИМБЕКОВА Самал Тотайқызы, магистр, старший преподаватель, sammi_ok@mail.ru,
¹ОРАЗОВА Динара Казбековна, PhD, ассоциированный профессор, dinarzhan_84@mail.ru,
¹ДЮСЕНОВА Женисгуль Жагипаровна, магистр, старший преподаватель, zhenisgul1@mail.ru,
¹ЯКУБОВСКАЯ Галина Ивановна, магистр, старший преподаватель, Galina_pvl7676@mail.ru,
¹ОСПАНОВА Жұлдуз Джумагалиевна, магистр, старший преподаватель, zhulduz-ospan@mail.ru,
¹НАО «Торайғыров университет», Казахстан, Павлодар, ул. Ломова, 64,

*автор-корреспондент.

Аннотация. В статье представлен комплексный подход к проектированию состава бетона, который содержит в себе комбинирование различных видов модифицирования бетонной смеси за счет введения гиперпластификатора на основе эфира поликарбонатов, а также армирующих волокон (анизотропная добавка), активацию заполнителей, вяжущих веществ и воды затворения. Показано, как армирование цементного камня бетона волокнами уменьшает образование усадочных трещин и увеличивает его морозостойкость, а наночастицы поликарбоната значительно уменьшают количество используемой воды и время твердения материала, делая необязательной стадию парообработки. В статье приводятся механизм действия гиперпластификатора, результаты испытаний образцов-балочек и образцов-кубиков в возрасте 28 суток. В результате действия частицы поликарбонатов адсорбируются на поверхности цементных зерен, взаимно отталкиваются и приводят в движение цементный раствор. С помощью данного подхода создается условие для формирования наноструктуры цементного камня различного функционального действия с помощью наночастиц уже на начальном этапе смешивания.

Ключевые слова: бетон, нанотехнология, долговечность, бетонная смесь, структура, суперпластификатор, волокно, состав бетона, гиперпластификатор, цементный камень.

REFERENCES

1. Bazhenov Yu.M. Modified high-quality concrete / Yu.M. Bazhenov, V.S. Demyanova, V.I. Kalashnikov // Scientific edition. – Moscow: Publishing House of the Association of Construction Universities, 2006. – 368 p.
2. Kastornykh L.I. Additives in concrete and building mortars: an educational reference manual / L.I. Kastornykh. – 2nd ed. – Rostov n/A: Phoenix, 2007. – 221 p.
3. Belov V.V., Smirnov M.A. Innovative solutions in the technology of high-tech concrete [Electronic resource]. – access mode: <http://cdokp.tstu.tver.ru/site.services/>
4. Bazanov S.M., Toropova M.V. Self-compacting concrete is an effective tool in solving construction problems [Electronic resource]. – access mode: <http://www.бетонплюс.рф/samuplбетон.htm/>
5. GOST 24211, GOST 30459, TU 5745-013-51552155-2003. Muraplast FK 63. Hyperplasticizer for concrete, reinforced concrete and prestressed reinforced concrete structures. 2003. – 2 p.
6. Additives for concrete [Electronic resource]. – access mode: <http://www.nt-stroy.ru/dobavki-dlja-betona.html>
7. Bazhenov Yu.M. Technology of concrete. – Moscow: Publishing House of the DIA, 2011 – 491 p.
8. Kudryshova B.Ch., Akimbekova S.T. Managing the relationship between the properties of cement stone and the quality of concrete. Collection of scientific papers of the IV International Conference of schoolchildren, students, postgraduates, young scientists / Resource-efficient systems in management and control: a look into the future. T1. – Tomsk: 2015. pp. 31-35.
9. Sakanov K.T., Akimbekova S.T. Ways of nanobeton quality management. Collection of scientific papers of the IV International Conference of schoolchildren, students, postgraduates, young scientists / Resource-efficient systems in management and control: a look into the future. T1. – Tomsk: 2015. pp. 26-30.
10. Kudyakov A.I., Ushakova A.S., Totay S.T. Quality management of cement stone concrete for pavement. International collection of scientific papers / New technologies in building materials science. – Novosibirsk: 2012. pp. 97-101.

УНИВЕРСИТЕТ ЕҢБЕКТЕРІ • ТРУДЫ УНИВЕРСИТЕТА 2022. №4. 516 с.

№ KZ63VPY00044097 қайта есепке алу куәлігі 2021 жылдың 15 желтоқсанында Қазақстан Республикасы Ақпарат және қоғамдық даму министрлігінің жанындағы Ақпарат комитетімен берілген (алғашқы тіркеу куәлігінің № 1351-Ж 04 шілде 2000 жыл)

Свидетельство о перерегистрации № KZ63VPY00044097 от 15 декабря 2021 года выдано Комитетом информации при Министерстве информации и общественного развития Республики Казахстан (первоначальное регистрационное свидетельство № 1351-Ж от 04 июля 2000 года)

Әдеби редакторлар – Литературные редакторы

Р.С. Искакова, К.К. Сагадиева

Компьютерлік ажарлау және беттеу – Компьютерный дизайн и верстка

М.М. Утебаев, У.Е. Алтайбаева

Жарыққа шыққан күні	29.12.2022	Дата выхода в свет
Пішімі	60×84/8	Формат
Көлемі, б.т.	64,5	Объем, п.л.
Таралымы	300	Тираж
Тапсырыс	224	Заказ
Индексі	74379	Индекс

Электронный сайт журнала: <http://tu.kstu.kz/>

E-mail редакции: rio_kstu@mail.ru

Отпечатано в типографии НАО «Карагандинский технический университет имени Абылкаса Сагинова». Адрес типографии и редакции: 100027, г. Караганда, пр. Н. Назарбаева, 60.